

Tiedoksi: Avoin kirje Loviisan kaupungin päättäjille koulujen opetushenkilökunnan lomautuksista

Timo Tenhunen <timo.tenhunen@loviisa.fi>

Tis 26-01-2021 13:43

Till: Sofia Hovi <sofia.hovi@loviisa.fi>

Kasvatus- ja sivistyslautakunnalle tiedoksi koskien opetushenkilöstön lomautuksia. **Avoin kirje Loviisan kaupungin päättäjille koulujen opetushenkilökunnan lomautuksista**

Hyvä kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto,

Me allekirjoittaneet Loviisan koulujen vanhempainyhdistykset olemme saaneet useita yhteydenottoja vanhemmilta, jotka ovat huolissaan Loviisan kaupungin talouden tasapainottamisohjelmaan kuuluvista koulujen opetushenkilökunnan lomautuksista. Olemme erittäin huolissamme siitä, että Loviisan kaupunki maksattaa kaupungin tarvitsemia säästöjä lapsillamme ja niillä perheillä, jotka eniten tukea ja apua tarvitsevat. Vetoamme kaupunkimme päättäjiin, jotta koulujen opetushenkilökunnan lomautuksia ei toteuteta, sillä lomautukset eivät tuo säästöjä eikä niitä käytännössä voida toteuttaa rikkomatta lakia.

Perusopetuslaki velvoittaa kunnat turvaamaan oppilaille oikeuden opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ja oikeuden turvalliseen opiskeluympäristöön kaikkina koulupäivinä. Lomautuspäätöksellään kaupungin päättäjät ovat asettaneet koulun johdon ja opettajat mahdottoman tehtävän eteen, sillä emme usko, että koulut pystyvät lomautusten aikana toteuttamaan lainmukaista opetusta ja turvaamaan oppilaiden subjektiivisia oikeuksia. Opettajien lomauttaminen johtaisi siihen, että resurssit riittävät hoitamaan vain välttämättömät turvallisuus- ja valvontatehtävät, jos sitäkään, ja laadukas kasvatus ja opetus jäisi toteutumatta.

Koska laki ei salli, että opetustunteja jätetään pitämättä tai että luokka jätetään yksin luokkatilaan, lomautustilanteesta joudutaan usein turvautumaan suuropetusryhmiin ja itsenäiseen työskentelyyn, kun saman opettajan vastuulla on useampi ryhmä samanaikaisesti. Koronaviruspandemian aikaan tämä tarkoittaisi sitä, että Loviisan koulut joutuvat toimimaan vastoin Opetushallituksen ohjeita koronavirusriskin minimoimiseksi. Yhtä lailla tämä rikkoisi lastemme lakisääteistä oikeutta turvalliseen oppimisympäristöön, kun annettuja ohjeita jätetään tietoisesti noudattamatta ja siten kasvatetaan turhaan lasten riskiä saada koulusta koronavirus-infektio.

Pahiten tilanteesta kärsivät ne lapset ja perheet, jotka eniten tarvitsevat tukea koulunkäyntiin ja kasvatukseen. Nämä ovat niitä samoja lapsia ja perheitä, jotka jo kärsivät kevään etäopiskelutilanteesta ja niitä, jotka kärsivät jo käynnissä olevista kuraattoreiden, koulupsykologien, sosiaalityön ja lastensuojelun lomautuksista. On selvää, että tämän vuoden tilanteesta aiheutuu kaupungille laskua lisääntyneen erityisen tuen tarpeen ja sosiaalityön muodossa, ja lomautukset vain kasvattavat näitä välillisiä kustannuksia. Pahimmassa tapauksessa tilanne johtaa yhden tai useamman nuoren syrjäytymiseen, ja nuorten elinikäisen syrjäytymisen kustannukset saavat opetushenkilökunnan kahden viikon lomautuksista saatavat säästöt näyttämään mitättömiltä.

Myös opetusministeri Li Andersson on ennen lukuvuoden alkua ilmaissut huolensa kuntien aikeista lomauttaa opettajia aikana, jolloin erityisen tuen tarve on kasvanut, ja opetuksen ammattilaisia tarvitaan työssään. Andersson onkin vedonnut kuntapäättäjiin, ettei opetushenkilökuntaa lomauteta. Hallitus on myöntänyt perusopetukseen 70 miljoonaa euroa tukea kevään koronasulun takia, ja Andersson toteaa, että ei ole avustusten hengen mukaista, että kunnat ottavat ne vastaan, mutta samaan aikaan kuitenkin lomauttavat opetushenkilökuntaa. (YLE 4.8.2020.) Myös Loviisan kaupunki on saanut näitä avustuksia opetukseen yhteensä 220 225 euroa, mutta aikoo kuitenkin ilmeisesti viitata kintaalla hallituksen ja opetusministerin linjauksille. Kaupungin strategia näiden korona-avustusten hyödyntämiseen näyttää sekavana. Lomautusuhan takia avustuksia ei ole voitu käyttää, koska niiden toteutuessa avustukset joudutaan palauttamaan.

Toisaalta rahaa käytetään nyt määräaikaisen resurssiopettajan palkkaamiseen poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi sen sijaan, että rahaa käytettäisiin vakituisen opetushenkilöstön työssä pitämiseen. Työsopimuslain mukaan työnantajan on aina tarjottava ensisijaisesti työtä lomautetun tai lomautusuhan alla olevalle työntekijälle, joten rekrytointi herättää kysymyksiä siitä, noudattaako Loviisan kaupunki toimissaan työläinsäädäntöä.

Mikäli kaupunki toimii lomautusten suhteen lainvastaisesti, voi Aluehallintovirasto ottaa oma-aloitteisesti tai kantelun perusteella tutkittavaksi, onko koulutuksen järjestäjä järjestänyt opetuksen opetuslainsäädännön mukaisesti. Muiden kuntien toteuttamista opettajien lomautuksista on vastaavia kanteluja tehty, ja suosittelme kaupungin päättäjiä tutustumaan Avi:n aiempiin päätöksiin siitä, millaisissa tilanteissa opetushenkilökunnan lomautukset on todettu laittomiksi tai lain kanssa ristiriitaisiksi ja siihen, millaiset vaikutukset Avi:n uhkasakoilla olisi saataviin säästöihin.

Harjurinteen yhtenäiskoulun vanhempainyhdistys on yrittänyt koulutoimen kautta selvittää, millaisia euromääräisiä säästöjä opetushenkilökunnan lomautuksista saataisiin aikaan, mutta lukuja ei pystytty antamaan, sillä sieltä todettiin säästöissä ja tuissa olevan suuria ristiriitoja eikä kokonaiskäsitystä näytä asiasta olevan. Pyydämmekin, että te kaupungin päättäjät esitätte avoimesti kaupungin asukkaille ja vanhemmille luvut, johon lomautuspäätös perustuu. Säästölaskelmissa tulee huomioida niin välittömät kuin välilliset kustannukset, joita olemme tässä tuoneet esiin.

Ymmärrämme, että kaupungin taloustilanne vaatii teiltä päättäjiltä vaikeita ja kipeitäkin päätöksiä. Päätösten tulee kuitenkin noudattaa Suomen lainsäädäntöä ja ottaa huomioon lasten lakisääteiset oikeudet. Vaadimme, että lasten sijaan aikuiset kantavat vastuun kaupungin taloustilanteesta, mikä tarkoittaa sitä, että kaupunki ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin opetushenkilökunnan lomautusten perumiseksi ja toteuttaa tarvittavat säästöt muilla tavoin.

Vaadimme, että tämä kirje käsitellään seuraavassa kaupunginhallituksen kokouksessa sekä kaupunginvaltuuston kokouksessa.

Loviisassa 4.11.2020

Harjurinteen yhtenäiskoulun vanhempainyhdistys Länkkärit ry

Miia Järvinen, puheenjohtaja

Suvi Leppänen

Sini Hakkarainen

Meri Mattila

Jani Toivonen

Marika Rytönen

Taina Pettersson

Pauliina Kopiloff

Anu Toivonen

Lovisavikens Hem och Skola r.f

Linnéa Nystedt, puheenjohtaja

Annina Hollmén

Rainer Dyring

Micaela Kananen

John Stenberg

Linda Lindroos

Mikaela Valkama

Generalshagens Hem och Skola r.f

Ruotsinpyhtään Kirkonkylän koulun vanhempainyhdistys ry

Viivi Rieppo, puheenjohtaja

Harri Lehtinen

Satu Hilli

Mirva Lahti

Kalle Kallionpää

Jenni Kyllönen

Koskenkylän koulun vanhempainyhdistys ry

Jenni Hovi, puheenjohtaja

Maria Rasalahti

Jenna Sundvik

Tuija Kaartinen

Elina Tiainen

Föräldraförening vid Forsby Skola r.f.

Nikola Wegar, puheenjohtaja

Patrick Eriksson

Micaela Kananen

Bildande nöjen r.f. utskottet för Hem och Skola vid Haddom skola

Hanna Lindholm, puheenjohtaja

Eva-Maria Wiik

Martina Naftal

Sävträsk Hem och Skola r.f

Veronica Svenskberg, puheenjohtaja

Otto Jansson

Martina Lindroos

Jenny Valkama